

Συμπεράσματα του Συμβουλίου

σχετικά με την πρωτοβουλία για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια — Σύνδεση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της έρευνας, της καινοτομίας και της κοινωνίας: Ανοίγοντας τον δρόμο για μια νέα διάσταση στην ευρωπαϊκή τριτοβάθμια εκπαίδευση

(2021/C 221/03)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ το πολιτικό υπόβαθρο του ζητήματος, όπως εκτίθεται στο παράρτημα των παρόντων συμπερασμάτων,

ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΟΝΤΑΣ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

1. στα συμπεράσματα που εξέδωσε στις 14 Δεκεμβρίου 2017, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε τα κράτη μέλη, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να επιδιώξουν την ενίσχυση των στρατηγικών συμπράξεων μεταξύ ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε όλη την ΕΕ και να ενθαρρύνουν τη δημιουργία, έως το 2024, είκοσι περίπου «ευρωπαϊκών πανεπιστημίων», δηλ. δικτύων ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης «από τη βάση προς την κορυφή» σε όλη την ΕΕ, που θα επιτρέπουν στους σπουδαστές να λαμβάνουν τίτλο συνδυάζοντας σπουδές σε διάφορες χώρες της ΕΕ και θα συμβάλλουν στη διεθνή ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων,
2. στα συμπεράσματά του της 28ης Ιουνίου 2018, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε να ενθαρρυνθεί η συνεργασία μεταξύ της έρευνας, της καινοτομίας και της εκπαίδευσης, μεταξύ άλλων μέσω της πρωτοβουλίας «Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια»,
3. στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2018 με θέμα την προσέγγιση του οράματος για έναν Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης (ΕΕΑ) αναγνωρίζεται περαιτέρω ο εμβληματικός ρόλος που θα μπορούσαν να διαδραματίσουν τα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια» στη δημιουργία ενός νέου ΕΕΑ στο σύνολό του,
4. το ψήφισμα του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2019, για την περαιτέρω ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης με σκοπό τη στήριξη συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης προσανατολισμένων στο μέλλον, ενέκρινε την περαιτέρω ανάπτυξη της πρωτοβουλίας για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια, θεωρώντας ότι αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει ένα ρηξικέλευθο βήμα προόδου στο πλαίσιο της διοργανικής συνεργασίας, προσφέροντας διάφορα εμπνευσμένα οράματα, πρότυπα και θέματα αλληλεπίδρασης για τη στήριξη της μελλοντικής ανάπτυξης του ΕΕΑ σύμφωνα με τις μεταβαλλόμενες ανάγκες της κοινωνίας,
5. στην πρώτη κοινή συζήτηση προσανατολισμού που πραγματοποιήθηκε στις 8 Νοεμβρίου 2019, οι υπουργοί Οικονομικών και Παιδείας τόνισαν την ανάγκη να ενισχυθούν οι αποτελεσματικές και αποδοτικές επενδύσεις στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, τις δεξιότητες και τις ικανότητες όσον αφορά την ποιότητα, την ποσότητα, τη συμμετοχικότητα και την ισότητα ⁽¹⁾,
6. το ψήφισμα του Συμβουλίου της 27ης Φεβρουαρίου 2020 σχετικά με την εκπαίδευση και την κατάρτιση στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αναγνώρισε περαιτέρω τις επενδύσεις στην εκπαίδευση και την κατάρτιση ως τις ισχυρότερες επενδύσεις που μπορούν να γίνουν στους ανθρώπους και στο μέλλον, καθώς και τις κοινωνικές και οικονομικές τους αποδόσεις για τα άτομα, τους εργοδότες και την κοινωνία στο σύνολό της,
7. στο ευρωπαϊκό θεματολόγιο δεξιοτήτων, το οποίο εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 30 Ιουνίου 2020, τα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια» προβλέπονται ως δημιουργικοί προτύπων για τον μετασχηματισμό των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ολόκληρο τον ΕΕΑ και τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας (ΕΧΕ), καθιστώντας επίσης πραγματικότητα τη δια βίου μάθηση και την κυκλοφορία των ταλέντων. Αυτό θα επιτευχθεί, ιδίως, στο πλαίσιο της πλήρους εφαρμογής της πρωτοβουλίας για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια στο πλαίσιο των προγραμμάτων Erasmus+ 2021-2027 και «Ορίζων Ευρώπη», καθώς και της ανάπτυξης ενός ευρωπαϊκού πλαισίου ικανοτήτων για τους ερευνητές.
8. στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 1ης Δεκεμβρίου 2020 για τον νέο ΕΧΕ, το Συμβούλιο τόνισε την ανάγκη για ισχυρότερες συνέργειες και διασυνδέσεις μεταξύ του ΕΧΕ και των σχετικών με την τριτοβάθμια εκπαίδευση στοιχείων του ΕΕΑ και προσδιόρισε τους θεσμικούς μετασχηματισμούς, τις ερευνητικές σταδιοδρομίες, την επιστημονική εκπαίδευση, την

⁽¹⁾ Όπως τονίζεται στο ψήφισμα του Συμβουλίου για την εκπαίδευση και την κατάρτιση στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου: εξασφάλιση εμπειροπαιστωμένων συζητήσεων για μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, διαθέσιμο στη διεύθυνση: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:32020G0227\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:32020G0227(01))

κατάρτιση, τη διεθνή συνεργασία και την κυκλοφορία της γνώσης ως πιθανούς τομείς αποφασιστικότερης συνεργασίας, και υποστήριξε την περαιτέρω ανάπτυξη των ευρωπαϊκών πανεπιστημιακών συμμαχιών ως εμβληματικό παράδειγμα για σύγχρονα και χωρίς αποκλεισμούς ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης του μέλλοντος στην Ευρώπη,

9. στο ανακοινωθέν της Ρώμης του 2020 που εγκρίθηκε στις 19 Νοεμβρίου 2020 κατά την υπουργική διάσκεψη του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΕΗΕΑ), οι αρμόδιοι για την τριτοβάθμια εκπαίδευση υπουργοί δήλωσαν ότι οι συμμαχίες που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια αποτελούν έναν σημαντικό τρόπο για την επιδίωξη βαθύτερης και ευρύτερης συστημικής συνεργασίας, η οποία μπορεί να αποδειχτεί χρήσιμη για τον εντοπισμό και την υπέρβαση των εμποδίων στη στενότερη διακρατική συνεργασία των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο μέλλον,
10. το ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με ένα στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης προς τον ΕΕΑ και πέραν αυτού (2021-2030) καθιέρωσε ως τέταρτη στρατηγική προτεραιότητά του την ενίσχυση της ευρωπαϊκής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αναγνωρίζοντας ότι κατά την επόμενη δεκαετία τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα ενθαρρυνθούν να βρουν νέες μορφές βαθύτερης συνεργασίας, ιδίως με τη δημιουργία διακρατικών συμμαχιών, μεταξύ άλλων μέσω της πλήρους ανάπτυξης της πρωτοβουλίας για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια.
11. Στα συμπεράσματά του της 28ης Μαΐου 2021 με θέμα Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας: Εμβάθυνση του ΕΧΕ - παροχή στους ερευνητές ελκυστικών και βιώσιμων σταδιοδρομιών και συνθηκών εργασίας στον τομέα της έρευνας:

ΕΧΟΝΤΑΣ ΕΠΙΓΝΩΣΗ ΟΤΙ:

12. Οι πολιτικές για την τριτοβάθμια εκπαίδευση αποφασίζονται σε επίπεδο μεμονωμένων κρατών μελών, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας.
13. Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι αυτόνομα. Η ακαδημαϊκή και επιστημονική ελευθερία αποτελεί κεντρική αρχή της αποστολής και των δραστηριοτήτων τους ⁽²⁾.
14. Τα ευρωπαϊκά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι πλούσια σε ποικιλομορφία όσον αφορά την ιστορία τους, τις οργανωτικές δομές τους, τους τομείς σπουδών και τις περιφέρειες στις οποίες βρίσκονται και με τις οποίες συνδέονται.
15. Τα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια» βρίσκονται ακόμη στα αρχικά τους στάδια και απαιτούνται περισσότερες αξιολογήσεις και τεκμηριωμένες πληροφορίες σχετικά με τα επιλεγμένα 41 πιλοτικά έργα και τα αποτελέσματά τους για την υποστήριξη συνεκτικών και μακρόπνοων πολιτικών.
16. Τα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια» είναι ανοικτά σε εταίρους από όλα τα είδη ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, συνδέοντας ακαδημαϊκούς και μη ακαδημαϊκούς εταίρους με την αγορά εργασίας, ενώ γενικά καλύπτουν ποικίλες συνεργασίες με ευρύ γεωγραφικό πεδίο σε ολόκληρη την Ευρώπη.
17. Τα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια» θα συμβάλουν αποφασιστικά στην επίτευξη του φιλόδοξου οράματος ενός καινοτόμου, παγκοσμίως ανταγωνιστικού και ελκυστικού ΕΕΑ και ΕΧΕ, σε πλήρη συνέργεια με τον ΕΗΕΑ, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της διάστασης της αριστείας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία, προωθώντας παράλληλα την ισότητα των φύλων, τη συμμετοχικότητα και την ισότητα, επιτρέποντας την απρόσκοπτη και φιλόδοξη διακρατική συνεργασία μεταξύ των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ευρώπη και ενθαρρύνοντας τον μετασχηματισμό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

⁽²⁾ Όπως υπογραμμίζεται στη δήλωση περί ακαδημαϊκής ελευθερίας η οποία προσαρτάται στο ανακοινωθέν της Ρώμης που εγκρίθηκε στις 19 Νοεμβρίου 2020 κατά την υπουργική διάσκεψη του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, καθώς και στη διακήρυξη της Βόννης της 20ής Οκτωβρίου 2020.

18. Τα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια» έχουν τη δυνατότητα να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην προσαρμογή της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της έρευνας στην ψηφιακή εποχή, σύμφωνα με το σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση (2021-2027), τον ΕΕΑ και τον ΕΧΕ, με την ανάπτυξη ευρωπαϊκών διαπανεπιστημιακών πανεπιστημιούπολων. Η πρωτοβουλία αυτή θα ενισχύσει τις συνέργειες μεταξύ της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της έρευνας, με την εφαρμογή καινοτόμων μοντέλων ψηφιακής μάθησης και διδασκαλίας, μέσω πρακτικών ανοικτής επιστήμης, ανοικτής εκπαίδευσης και ανοικτών δεδομένων⁽³⁾.

ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ΟΤΙ:

19. Μετά από δύο προσκλήσεις υποβολής προτάσεων Erasmus+, οι οποίες συμπληρώθηκαν από τη στήριξη του προγράμματος «Ορίζων 2020», 41 πιλοτικές συμμαχίες «ευρωπαϊκών πανεπιστημίων» στις οποίες συμμετέχουν περισσότερα από 280 ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τα οποία καλύπτουν το 5% του συνόλου των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ευρώπη, και με τη δυνατότητα συμμετοχής του 20% των ευρωπαίων φοιτητών, επιδιώκουν τώρα την επίτευξη κοινού οράματος και θεσμικής αλλαγής, προκειμένου να υπάρξει διαρθρωτικός, συστημικός και βιώσιμος αντίκτυπος στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, την έρευνα και την καινοτομία και την παροχή υπηρεσιών στην κοινωνία.
20. Με τις δύο πρώτες προσκλήσεις κατεβλήθησαν προσπάθειες για την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ ποιότητας και αριστείας, αφενός, και δίκαιης γεωγραφικής κάλυψης χωρίς αποκλεισμούς, αφετέρου, υποστηρίζοντας την καινοτόμο εκπαίδευση, τη μεταφορά γνώσης, την έρευνα και την καινοτομία, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της πρωτοβουλίας, όπως η ευρωπαϊκή συνοχή και ανταγωνιστικότητα, και ταυτόχρονα να προωθηθούν οι ευρωπαϊκές αξίες και να ενισχυθεί η ευρωπαϊκή ταυτότητα.
21. Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης έχουν αποδειχθεί ανθεκτικά στη διαχείριση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, αλλά η πανδημία ανέδειξε επίσης αδυναμίες όσον αφορά την ισότιμη πρόσβαση και στήριξη των φοιτητών, του προσωπικού και των ερευνητών, ιδίως όσων έχουν λιγότερες ευκαιρίες και χαμηλότερες ψηφιακές ικανότητες, καθώς και των μετακινούμενων ερευνητών που βρίσκονται στην αρχή της σταδιοδρομίας τους. Μια έρευνα⁽⁴⁾ έδειξε ότι μέλη των πρώτων 17 «ευρωπαϊκών πανεπιστημίων» θεωρούν ότι η συμμαχία τους βοήθησε να αντιμετωπίσουν την κρίση και ενδέχεται να τους επιτρέψει να ανακάμψουν ταχύτερα συγκεντρώνοντας τους πόρους και τα ισχυρά τους σημεία.
22. Οι ευρωπαϊκές αγορές εργασίας μετασχηματίζονται ταχέως, λόγω της τεχνολογικής ανάπτυξης, της ψηφιακής και πράσινης μετάβασης και της αναδιάρθρωσης της οικονομίας, αλλά επηρεάζονται επίσης και από την πανδημία COVID-19. Απαιτούνται ευέλικτες ευκαιρίες και μορφές μάθησης σε όλα τα στάδια της ζωής και σε όλους τους επιστημονικούς κλάδους και τομείς. Αυτό αποτελεί ευκαιρία για τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης προκειμένου να αναπτύξουν καινοτόμα περιεχόμενα διδασκαλίας, προγράμματα σπουδών καθώς και ευέλικτες μαθησιακές διατάξεις και εναλλακτικές μαθησιακές διαδρομές, με σκοπό την ενίσχυση της ποιότητας, της ένταξης και της ισότητας των φύλων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση καθώς και την ανάπτυξη προγραμμάτων εκπαίδευσης και έρευνας που ανταποκρίνονται στην ψηφιακή και πράσινη μετάβαση και στις βασικές κοινωνικοοικονομικές προκλήσεις, παραμένοντας παράλληλα προσηλωμένα στην αριστεία.
23. Τα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια» έχουν τη δυνατότητα να καλλιεργούν την επιχειρηματικότητα και τις εγκάρσιες δεξιότητες και να τροφοδοτούν την καινοτομία μέσω μιας ροής δημιουργικών ταλέντων για τη στήριξη της δημιουργίας και της επέκτασης νεοφυών επιχειρήσεων και ΜΜΕ στην Ευρώπη, ιδίως μέσω της δημιουργίας και της ενίσχυσης της μεταφοράς τεχνολογίας ή της ανταλλαγής ικανοτήτων μεταφοράς γνώσεων και τεχνολογίας, υποστηρίζοντας ως εκ τούτου δυναμικά την ανάπτυξη αναδυόμενων καινοτόμων εννοιών που ενδέχεται να οδηγήσουν σε ανακαλύψεις ή δημιουργικές καινοτομίες της αγοράς.
24. Τα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια» αναπτύσσουν προσεγγίσεις βασισμένες στις προκλήσεις για την κοινή εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία με σκοπό την ενίσχυση της διεπιστημονικής κρίσιμης μάζας· μοιράζονται ικανότητες και χρησιμοποιούν από κοινού πόρους, ενισχύουν την ελκυστικότητα της ακαδημαϊκής και ερευνητικής σταδιοδρομίας, στηρίζουν τις θεσμικές

⁽³⁾ Η ανοικτή επιστήμη είναι μια αλλαγή του συστήματος που επιτρέπει τη βελτίωση της επιστήμης μέσω ανοικτών και συνεργατικών τρόπων παραγωγής και ανταλλαγής γνώσεων και δεδομένων, όσο το δυνατό νωρίτερα στην ερευνητική διαδικασία, καθώς και για την κοινοποίηση και ανταλλαγή αποτελεσμάτων https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/research_and_innovation/knowledge_publications_tools_and_data/documents/ec_rtd_factsheet-open-science_2019.pdf

Η ανοικτή εκπαίδευση είναι ένας τρόπος υλοποίησης της εκπαίδευσης που χρησιμοποιεί συχνά ψηφιακές τεχνολογίες. Στόχος της είναι η διεύρυνση της πρόσβασης και της συμμετοχής όλων μέσω της άρσης των εμποδίων και καθιστώντας τη μάθηση προσβάσιμη, δυνάμενη να διαδοθεί και προσαρμόσιμη για όλους. Προσφέρει πολλαπλούς τρόπους διδασκαλίας και μάθησης, δημιουργίας και ανταλλαγής γνώσεων. Παρέχει επίσης ένα εύρος τρόπων πρόσβασης στην τυπική και μη τυπική εκπαίδευση και συνδέει τις δύο (Ανοιγμα της εκπαίδευσης: Ένα πλαίσιο στήριξης για τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, 2016).

Ως ανοικτά δεδομένα νοούνται εν γένει τα δεδομένα ανοικτού μορφότυπου που μπορούν ελεύθερα να χρησιμοποιούνται, να διατίθενται για περαιτέρω χρήση και να διανέμονται από οποιονδήποτε και για οποιονδήποτε σκοπό. (Οδηγία (ΕΕ) 2019/1024 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για τα ανοικτά δεδομένα και την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα).

⁽⁴⁾ Έρευνα της πρωτοβουλίας για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια σχετικά με τον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19 στα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια. Διαθέσιμη στην ακόλουθη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/coronavirus-european-universities-initiative-impact-survey-results_en

αλλαγές, για παράδειγμα, μέσω σχεδίων για την ισότητα των φύλων χωρίς αποκλεισμούς, και ενισχύουν τη συνεργασία με τους παράγοντες του περιβάλλοντος οικοσυστήματος· εργάζονται για την ανοικτή επιστήμη και την ανοικτή εκπαίδευση, συνεργάζονται με τους πολίτες για την επίλυση των κοινωνικών προκλήσεων και ενισχύουν την αριστεία στην εκπαίδευση και την έρευνα για την παγκόσμια ανταγωνιστικότητα.

ΧΑΙΡΕΤΙΖΕΙ:

25. Το γεγονός ότι πολλά μέλη της ευρωπαϊκής κοινότητας τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και πολλά από τα ενδιαφερόμενα μέρη της ανταποκρίθηκαν θετικά στην πρωτοβουλία και, ως εκ τούτου, επέτρεψαν την πρόοδο που έχει ήδη σημειωθεί.
26. Την πλήρη ανάπτυξη της πρωτοβουλίας για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus + 2021-2027 και του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και τις προβλεπόμενες συνέργειες με άλλα προγράμματα, στο πλαίσιο της ανάπτυξης νέων κοινών και ολοκληρωμένων μακροπρόθεσμων βιώσιμων στρατηγικών για την εκπαίδευση και την κατάρτιση, την έρευνα, την καινοτομία και την παροχή υπηρεσιών στην κοινωνία, ενισχύοντας το πλαίσιο γνώσεων^(*).
27. Η πρωτοβουλία για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια επιδιώκει τη βελτίωση της ποιότητας και ένα φιλόδοξο επίπεδο διευρυμένης συνεργασίας μεταξύ των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ολόκληρη την Ευρώπη, ενώ παράλληλα αξιοποιεί συνέργειες, για παράδειγμα, με τα κοινά μεταπτυχιακά προγράμματα Erasmus Mundus, τις συμπράξεις συνεργασίας και τις συμμαχίες για την καινοτομία του προγράμματος Erasmus+, τις κοινότητες γνώσης και καινοτομίας του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας (ΚΓΚ-ΕΙΤ), το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας (EIC), τις δράσεις Marie Skłodowska Curie (MSCA) στο πλαίσιο των υφιστάμενων περιφερειακών και στρατηγικών προγραμμάτων, των ευρωπαϊκών στρατηγικών και των ευρωπαϊκών συμπράξεων.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ΟΤΙ:

28. Η πρωτοβουλία σχετικά με τα δίκτυα ευρωπαϊκών πανεπιστημίων έχει ως στόχο να συμβάλει σε μια πιο ενωμένη, καινοτόμο, ψηφιακή, συνδεδεμένη και πράσινη Ευρώπη, ανοικτή στον ευρύτερο κόσμο, με την αύξηση της ανθεκτικότητας, της αριστείας, της γεωγραφικής και κοινωνικής ένταξης, της ισότητας των φύλων, της ελκυστικότητας και της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
29. Τα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια» έχουν ως στόχο να συμβάλουν στην ποιότητα της διακρατικής συνεργασίας μέσω διοργανικών στρατηγικών που συνδυάζουν τη μάθηση και τη διδασκαλία, την έρευνα, την καινοτομία και τη μεταφορά γνώσης στην οικονομία και την κοινωνία, ενώ συμβάλλουν στην αλλαγή της πολιτικής και της κοινωνίας.
30. Τα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια» μπορούν να αποτελέσουν σημαντικούς επιταχυντές για τον μετασχηματισμό και την καινοτομία των μεθόδων μάθησης και διδασκαλίας. Αποτελούν επίσης σημαντικές πλατφόρμες για την περαιτέρω ανάπτυξη των διαστάσεων έρευνας και καινοτομίας στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που πρέπει να συνεχίσουν τη μάθηση με βάση την έρευνα, καθώς και μακροπρόθεσμα ευέλικτες και ελκυστικές σταδιοδρομίες έρευνας και διδασκαλίας.
31. Σύμφωνα με το όραμα για έναν Ευρωπαϊκό Εκπαιδευτικό Χώρο και την επίτευξή του έως το 2025, τον ΕΧΕ, και λαμβάνοντας υπόψη το υπουργικό ανακοινωθέν της Ρώμης, τα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια» θα πρέπει — με πλήρη σεβασμό των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών και της αρχής της επικουρικότητας, της θεσμικής αυτονομίας, της ακαδημαϊκής ελευθερίας και σύμφωνα με τις εθνικές και περιφερειακές συνθήκες, σε στενή συνεργασία με τις αρχές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης των κρατών μελών — να έχουν ως γνώμονα:
  - α) Να προωθήσουν ένα κοινό ευρωπαϊκό όραμα, συμπεριλαμβανομένων των θεμελιωδών ακαδημαϊκών αξιών που συμβάλλουν στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής ταυτότητας για όλους τους εκπαιδευόμενους, τους διδάσκοντες, τους ερευνητές και το προσωπικό, παρέχοντάς τους με τον τρόπο αυτό τις απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για την προώθηση του μετασχηματισμού προς μια πιο βιώσιμη, ανθεκτική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη, τη συνεργασία και τη συνδημιουργία γνώσεων εντός διαφορετικών ευρωπαϊκών και παγκόσμιων πολιτισμών, σε διαφορετικές γλώσσες, σε διασυνοριακό, διατομεακό και ακαδημαϊκό κλάδο.

^(*) Μία έννοια η οποία γίνεται κατανοητή ως το σημείο τομής τεσσάρων βασικών τομέων: εκπαίδευση, έρευνα, καινοτομία και παροχή υπηρεσιών στην κοινωνία - Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης έως το 2025.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0625&rid=4>

- β) Να δημιουργήσουν ευρωπαϊκές διαπανεπιστημιακές πανεπιστημιούπολεις, με βάση την ένταξη, την ίση μεταχείριση, την ισότητα των φύλων και την αριστεία στη μάθηση, τη διδασκαλία, την έρευνα και την καινοτομία, που θα καλύπτουν ευρύ γεωγραφικό πεδίο σε όλα τα μέρη της Ευρώπης.
- γ) Να συμβάλουν σε κοινές, ολοκληρωμένες μακροπρόθεσμες στρατηγικές εκπαίδευσης και κατάρτισης, έρευνας και καινοτομίας, καθώς και στην παροχή υπηρεσιών στην κοινωνία, προκειμένου να ενισχυθεί η ποιότητα, η ελκυστικότητα, η ανταγωνιστικότητα και η συνάφεια των ευρωπαϊκών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και να ενισχυθεί το πλαίσιο γνώσεων. Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης συγκεντρώνουν διαδικτυακούς και φυσικούς πόρους, μαθήματα, εμπειρογνωμοσύνη, προσωπικό, δεδομένα και υποδομές για να αξιοποιήσουν τα δυνατά τους σημεία και να γίνουν πιο ανθεκτικά.
- δ) Να διερευνήσουν νέους και ελκυστικούς τρόπους πρόσληψης, επιβράβευσης, αξιολόγησης και απόκτησης επαγγελματικών προσόντων των εκπαιδευτικών, του προσωπικού και των ερευνητών, επιδιώκοντας καλύτερη αναγνώριση και ισορροπία μεταξύ των εκπαιδευτικών, ερευνητικών, διοικητικών και επιχειρηματικών επιτευγμάτων, προωθώντας με τον τρόπο αυτό τις βέλτιστες πρακτικές για την πρόσληψη και την επαγγελματική εξέλιξη, με παράλληλο σεβασμό της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, και αναπτύσσοντας μια ανανεωμένη εκτίμηση και αποτίμηση των επιδόσεων.
- ε) Να δημιουργήσουν ακόμη ισχυρότερες συμμαχίες, διερευνώντας τη σκοπιμότητα της από κοινού εγγραφής φοιτητών και της από κοινού πρόσληψης ακαδημαϊκών και ερευνητών, στο πλαίσιο των διαφόρων εθνικών συστημάτων, προκειμένου να καταστήσουν την εκπαιδευτική και ερευνητική τους σταδιοδρομία πιο ελκυστική, βιώσιμη και ευέλικτη στο πλαίσιο των συμμαχιών.
- στ) Να αντιμετωπίσουν τις κοινωνικές προκλήσεις και τις ανάγκες για δεξιότητες στην Ευρώπη μέσω της συνεργασίας και της δημιουργίας ευρωπαϊκών ομάδων σπουδαστών και ακαδημαϊκών που δημιουργούν διεπιστημονικές και διακρατικές γνώσεις, από κοινού με ερευνητές, καθώς και από επιχειρήσεις, καινοτομία και ευρύτερες κοινότητες. Σε συνεργασία με τα περιβάλλοντα οικοσυστήματα καινοτομίας, τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης προετοιμάζουν τους φοιτητές, τους αποφοίτους και τους νέους ερευνητές να αξιοποιήσουν την απασχολησιμότητά τους και να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που προσφέρονται και να μετατραπούν σε παράγοντες αλλαγής για τον διττό πράσινο και ψηφιακό μετασχηματισμό, καθώς και να διευρύνουν και να ενισχύσουν τα προγράμματα κατάρτισης διδακτορικού και μεταδιδακτορικού επιπέδου πέραν της ακαδημαϊκής κατάρτισης, ώστε να συμπεριλάβουν εγκάρσιες δεξιότητες πολυτίμες για άλλους τομείς, κατά περίπτωση.
- ζ) Να κινηθούν προς την κατεύθυνση της ενσωμάτωσης της εκπαίδευσης για βιώσιμη ανάπτυξη σε όλα τα επίπεδα και τους επιστημονικούς κλάδους, με γνώμονα το θεματολόγιο για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030, προωθώντας μια προσέγγιση στη μελέτη των φυσικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής, των τεχνών και των μαθηματικών (STEAM) ⁽⁶⁾ και καθιστώντας ελκυστικότερους τους τομείς STEM και τις ακαδημαϊκές και ερευνητικές σταδιοδρομίες, μεταξύ άλλων και για τις γυναίκες.
- η) Να ενσωματώσουν συνδυασμένες μορφές κινητικότητας, δηλαδή τη φυσική — η οποία πρέπει να παραμείνει η βασική μορφή —, τη μεικτή ⁽⁷⁾ ή/και την εικονική ⁽⁸⁾ στα προγράμματα σπουδών, προκειμένου να αυξηθεί η κινητικότητα των σπουδαστών και των αποφοίτων σε όλα τα επίπεδα και να καταστεί πραγματικότητα η εγχώρια διεθνοποίηση σύμφωνα με τα πρότυπα ποιότητας στην Ευρώπη και στα κράτη μέλη ⁽⁹⁾.
- θ) Να καταστήσουν τη δια βίου μάθηση πραγματικότητα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, προσφέροντας ποικίλες ευκαιρίες εκπαίδευσης και εισάγοντας καινοτόμες και επικεντρωμένες στον σπουδαστή παιδαγωγικές μεθόδους, που παρέχονται από κοινού σε ευρωπαϊκές διαπανεπιστημιακές πανεπιστημιούπολεις, όπου ένας ποικίλος σπουδαστικός φορέας μπορεί να δημιουργήσει ευέλικτες μαθησιακές διαδρομές σε όλα τα επίπεδα των σπουδών και της σταδιοδρομίας τους. Αν και δεν αποκλίνουν από τη βασική αρχή των προγραμμάτων πλήρους πτυχίου και δεν υπονομεύουν την εν λόγω βασική αρχή, τα μικροδιαπιστευτήρια ⁽¹⁰⁾ θα μπορούσαν να συμβάλουν στη διεύρυνση των ευκαιριών μάθησης για τους μη

⁽⁶⁾ STEAM: Θετικές επιστήμες, τεχνολογία, μηχανική, τέχνες και μαθηματικά.

Η προσέγγιση STEAM για τη μάθηση και τη διδασκαλία συνδέει τους τομείς ETMM και άλλα αντικείμενα σπουδών. Προωθεί εγκάρσιες δεξιότητες όπως οι ψηφιακές ικανότητες, η κριτική σκέψη, η επίλυση προβλημάτων, οι δεξιότητες διαχείρισης και επιχειρηματικότητας, καθώς και τη συνεργασία με μη ακαδημαϊκούς εταίρους και ανταποκρίνεται στις οικονομικές, περιβαλλοντικές, πολιτικές και κοινωνικές προκλήσεις. Η προσέγγιση STEAM ενθαρρύνει τον συνδυασμό των γνώσεων που απαιτούνται στην πραγματική ζωή με τη φυσική περιέργεια. Definition by the Peer Learning Activity on STEAM education, Vienna, March 2020 (<https://ec.europa.eu/education/sites/default/files/document-library-docs/et-2020-newsletter-may-2020.pdf>).

(Βλ. επίσης EC SWD σ. 20 του COM(2020) 625.

⁽⁷⁾ Συνδυασμός φυσικής κινητικότητας και εικονικής συνιστώσας, που διευκολύνει τη συνεργατική επικοινωνιακή ανταλλαγή μάθησης/ομαδική εργασία. Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οδηγός προγράμματος Erasmus + (έκδοση 1 της 25/03/2021), διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/programme-guide_el

⁽⁸⁾ Η εικονική κινητικότητα είναι ένα σύνολο δραστηριοτήτων που υποστηρίζονται από τις τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής μάθησης, οι οποίες υλοποιούν ή διευκολύνουν διεθνείς, συνεργατικές εμπειρίες στο πλαίσιο της διδασκαλίας, της κατάρτισης ή της μάθησης. Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οδηγός προγράμματος Erasmus + (έκδοση 1 της 25/03/2021), διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/programme-guide_el

⁽⁹⁾ Συγκεκριμένα, τα ευρωπαϊκά πρότυπα και κατευθυντήριες γραμμές για τη διασφάλιση της ποιότητας.

⁽¹⁰⁾ Ένα μικροδιαπιστευτήριο αποτελεί απόδειξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων που έχει αποκτήσει ο εκπαιδευόμενος μετά από σύντομη μαθησιακή εμπειρία. (Προσωρινός ορισμός από την ειδική ομάδα διαβούλευσης για την τελική έκθεση με εμπειρογνώμονες στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης: Μια ευρωπαϊκή προσέγγιση για τα μικροδιαπιστευτήρια — αποτελέσματα της ομάδας διαβούλευσης για τα μικροδιαπιστευτήρια τριτοβάθμιας εκπαίδευσης — <https://ec.europa.eu/education/sites/default/files/document-library-docs/european-approach-micro-credentials-higher-education-consultation-group-output-final-report.pdf>).

παραδοσιακούς εκπαιδευόμενους και τη ζήτηση για νέες δεξιότητες στην αγορά εργασίας· καθιστούν τη μαθησιακή εμπειρία πιο ευέλικτη και τμηματική· στηρίζουν την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση· και ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των εκπαιδευομένων, ανεξάρτητα από τα προηγούμενα προσόντα ή υπόβαθρα τους, προωθώντας τις ευκαιρίες επανεκπαίδευσης και αναβάθμισης των δεξιοτήτων, διασφαλίζοντας παράλληλα την ποιοτική εκπαίδευση.

- ι) Να προωθήσουν την πρακτική ή/και εργασιακή εμπειρία που θα υποστηρίζεται από εξωτερικούς καθοδηγητές για την προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος και την ανάπτυξη της συμμετοχής των πολιτών στα κοινά.
- ια) Να επιδιώξουν ισόρροπη κινητικότητα των σπουδαστών, κινητικότητα του προσωπικού και κυκλοφορία εγκεφάλων, στο πλαίσιο των συμμαχιών.
- ιβ) Να δημιουργήσουν νέα, πιο περιεκτικά και καινοτόμα μαθησιακά περιβάλλοντα στα οποία θα έχουν πρόσβαση όλοι οι εκπαιδευόμενοι, περιλαμβανομένων των μειονεκτούντων και των μη παραδοσιακών, και να συμβάλουν στην ενίσχυση της ποιότητας και της κοινωνικής διάστασης των ευρωπαϊκών συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- ιγ) Να συμβάλουν στην ενίσχυση των διαστάσεων έρευνας και καινοτομίας των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ευρώπη αναπτύσσοντας μια κοινή ατζέντα, κοινές υποδομές και πόρους, προωθώντας κρίσιμη μάζα, ενισχύοντας το ανθρώπινο κεφάλαιο και προσελκύοντας μη ακαδημαϊκούς φορείς στη διδασκαλία και την έρευνα, εγκαθιδρύοντας συνδέσεις με περιβάλλοντα οικοσυστήματα καινοτομίας, με τους πολίτες και την κοινωνία.
- ιδ) Να προωθήσουν τα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια» ως πεδία δοκιμών για καινοτόμο διδασκαλία και έρευνα, που θα περιλαμβάνει αξιολόγηση της ακαδημαϊκής σταδιοδρομίας και συστήματα επιβράβευσης που θα λαμβάνουν υπόψη, μεταξύ άλλων, πρακτικές ανοικτής επιστήμης, ποιότητα διδασκαλίας, μεταφορά γνώσεων και προβολή· βελτιωμένα συστήματα παρακολούθησης της θητείας και ενίσχυση της διαχείρισης και της διαφοροποίησης των σταδιοδρομιών· και υιοθέτηση αρχών και πρακτικών ανοικτής επιστήμης, περιλαμβανομένου του ευρωπαϊκού νέφους ανοικτής επιστήμης και των υποδομών δημοσίευσης ανοικτής πρόσβασης, της ανταλλαγής γνώσεων και δεδομένων, καθώς και της ανοικτής συνεργασίας.
- ιε) Να προωθήσουν την έγκριση της «Ευρωπαϊκής Χάρτας του Ερευνητή» και του «Κώδικα Δεοντολογίας για την πρόσληψη ερευνητών ⁽¹⁾» και των μηχανισμών εφαρμογής τους, μεταξύ των οποίων η στρατηγική ανθρώπινων πόρων για ερευνητές (HRS4R) και η EURAXESS [Συμπεράσματα του Συμβουλίου με θέμα την Εμβάθυνση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και η μελλοντική πλατφόρμα ταλέντων του EXE αντίστοιχα] που αποσκοπούν να προωθήσουν ευρωπαϊκές πρακτικές ανάπτυξης της ερευνητικής σταδιοδρομίας, εφαρμοσμένες σε πολλαπλές οδούς σταδιοδρομίας.
- ιστ) Να ενθαρρύνουν την πλήρη αξιοποίηση της εξαιρετικής ικανότητας έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ στους τομείς της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της έρευνας, στηρίζοντας υψηλής κατάρτισης και ανταγωνιστικούς ευρωπαίους ερευνητές, την αύξηση της ερευνητικής αριστείας και την ενίσχυση της μεταφοράς γνώσεων και της ικανότητας καινοτομίας στην Ευρώπη, μέσω στενότερων δεσμών με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», καθώς και τη δυνατότητα των σταδιοδρομιών να λειτουργούν διαπερνώντας σύνορα, επιστημονικούς κλάδους και τομείς.
- ιζ) Να συμβάλουν στον εντοπισμό των εμποδίων για την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού της πρωτοβουλίας για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια και, στο μέτρο του δυνατού, να προτείνουν λύσεις, οι οποίες θα μπορούσαν να ωφελήσουν ολόκληρο το σύστημα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και θα θεσπιστούν σε επίπεδο νομικά υπεύθυνης λήψης αποφάσεων.
- ιη) Να λειτουργήσουν ως πρότυπα ρόλων για τον μετασχηματισμό της ευρωπαϊκής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, για περαιτέρω εφαρμογή των βασικών δεσμεύσεων της Μπολόνια, περιλαμβανομένης της αυτόματης αναγνώρισης προσόντων και περιόδων κινητικότητας στο εξωτερικό, και ως γέφυρα μεταξύ του ΕΕΑ και του EXE, σε πλήρη συνεργεία με τον ΕΗΕΑ.
- ιθ) Να συμβάλουν στην αύξηση της αριστείας στην έρευνα και την ποιότητα στην εκπαίδευση, μεταξύ άλλων και σε διεθνές επίπεδο, συμβάλλοντας κατ' αυτό τον τρόπο στην ανταγωνιστικότητα του ευρωπαϊκού τομέα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εν μέσω της παγκόσμιας αναζήτησης ταλέντων, μεταξύ άλλων μέσω διεθνοποίησης των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, συνεργασίας για την επίλυση παγκόσμιων προκλήσεων, προώθησης θεμελιωδών ακαδημαϊκών αξιών, καθώς και κοινών ευρωπαϊκών αξιών, συνεργασίας για την αντιμετώπιση ξένων παρεμβάσεων, μεταρρύθμισης των συστημάτων αξιολόγησης της έρευνας και των σταδιοδρομιών και προστασίας ερευνητικών πορισμάτων και διανοητικών στοιχείων σύμφωνα με τις αρχές της ανοικτής πρόσβασης και των ανοικτών δεδομένων σε ενωσιακό επίπεδο.

⁽¹⁾ 2005/251/ΕΚ.

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, ΜΕ ΠΛΗΡΗ ΣΕΒΑΣΜΟ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΤΗΣ ΘΕΣΜΙΚΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ, ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ:

32. Να αξιοποιήσουν πλήρως το δυναμικό όλων των διαθέσιμων περιφερειακών, εθνικών και ενωσιακών μηχανισμών χρηματοδότησης, περιλαμβανομένων των νέων ευκαιριών στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων, του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και του InvestEU, προς ενίσχυση των δεσμών μεταξύ εκπαίδευσης και κατάρτισης, έρευνας και καινοτομίας, ώστε να στηρίξουν την πρωτοβουλία για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια.
33. Να προσπαθήσουν να βρουν -όπου είναι δυνατό- μηχανισμούς συγχρηματοδότησης για τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συμμετέχουν στην πρωτοβουλία για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια, με βάση τη βασική και βασισμένη στις επιδόσεις χρηματοδότησή τους ή ειδικά προγράμματα χρηματοδότησης ή στρατηγικά ταμεία.
34. Να στηρίξουν την ανάπτυξη ικανοτήτων για περιφέρειες με χαμηλότερη ένταση έρευνας και καινοτομίας, συμβάλλοντας σε τελική ανάλυση στη μείωση του χάσματος μεταξύ έρευνας και καινοτομίας, καθώς και περιφερειακών ανισοτήτων όσον αφορά την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ενισχύοντας την αριστεία και προωθώντας μια πιο ισόρροπη συμμετοχή των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και σε μελλοντικές συμμαχίες.
35. Να επιδιώξουν συνεργασία σε διεθνές, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, καθώς και μεταξύ κυβερνήσεων και ιδρυμάτων, για να εντοπίσουν και να άρουν, όπου απαιτείται, τα εμπόδια στο δρόμο προς πιο συμβατά συστήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και στενότερες στρατηγικές συμμαχίες των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με βάση το εκτεταμένο έργο που έχει ήδη αναπτυχθεί μέσω του ΕΕΑ, του ΕΗΕΑ και του ΕΧΕ.
36. Να αξιοποιήσουν πλήρως υποστηρικτικά μέτρα όπως η πρωτοβουλία για την ευρωπαϊκή φοιτητική ταυτότητα, η αυτόματη αμοιβαία αναγνώριση ⁽¹²⁾ τίτλων σπουδών και περιόδων κινητικότητας στο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και κατάρτισης, μεταξύ άλλων με ψηφιακά μέσα, προκειμένου να αρθούν τα εμπόδια στην κινητικότητα και την εξέλιξη της σταδιοδρομίας.
37. Να εντοπίσουν και να άρουν, όπου απαιτείται, εμπόδια στην ευρωπαϊκή προσέγγιση για τη διασφάλιση της ποιότητας κοινών προγραμμάτων, ενισχύοντας θεσμικούς δεσμούς και διαδικασίες μεταξύ των οργανισμών αξιολόγησης, διαπίστευσης και διασφάλισης της ποιότητας που είναι καταχωρισμένοι στο EQAR, για να βρουν μεθόδους αυτόματης αμοιβαίας αναγνώρισης, καθώς και διευκολύνοντας την εφαρμογή διαδικασιών διασφάλισης της ποιότητας και ενθαρρύνοντας την από κοινού αξιολόγηση και διαπίστευση προγραμμάτων σπουδών.
38. Να προασπίσουν και να προωθήσουν την ακαδημαϊκή ελευθερία και τη θεσμική αυτονομία ως κεντρική αρχή ενός συστήματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που λειτουργεί εύρυθμα βασισμένο στην ποιότητα, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που ανέλαβαν οι αρμόδιοι για την τριτοβάθμια εκπαίδευση υπουργοί του ΕΧΤΕ και οι υπουργοί Έρευνας ⁽¹³⁾.

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΠΛΗΡΩΣ ΥΠΟΨΗ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ:

39. Να συνεχίσουν να προωθούν τη δημιουργία άριστων, ευέλικτων, ποικίλων, γενικώς ισορροπημένων γεωγραφικά και βιώσιμων μοντέλων συμμαχιών συνδεδεμένων με τοπικά και περιφερειακά οικοσυστήματα, να ενθαρρύνουν την εκπαίδευση, την έρευνα, την καινοτομία και τη δημιουργικότητα καθώς και την ανάπτυξη ορθών πρακτικών συνεργασίας που μπορούν να αποτελέσουν πρότυπο για άλλα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με στόχο την απρόσκοπτη ισόρροπη κινητικότητα των σπουδαστών, την κινητικότητα διδασκόντων, προσωπικού και την κυκλοφορία εγκεφάλων, καθώς και ανοικτές προσλήψεις και ελκυστικότερες συνθήκες σταδιοδρομίας και εργασίας για ερευνητές και προσωπικό.

⁽¹²⁾ Σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την προαγωγή της αυτόματης αμοιβαίας αναγνώρισης των τίτλων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και των αποτελεσμάτων περιόδων μάθησης στο εξωτερικό (ΕΕ C 444 της 10.12.2018, σ. 1) και σύμφωνα με τις αρχές της σύμβασης της Λισαβόνας περί αναγνώρισης.

⁽¹³⁾ Δήλωση περί ακαδημαϊκής ελευθερίας η οποία προσαρτάται στο ανακοινωθέν της Ρώμης που εγκρίθηκε στις 19 Νοεμβρίου 2020 κατά τη υπουργική διάσκεψη του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, καθώς και στη διακήρυξη της Βόννης της 20ής Οκτωβρίου 2020.

40. Να διασφαλίσουν την κλιμάκωση, μεταξύ άλλων δίνοντας τη δυνατότητα στα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια» να ανταλλάσσουν τις ορθές πρακτικές και εμπειρίες τους με όλα τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ολόκληρη την Ευρώπη, διασφαλίζοντας ότι οι μεταρρυθμίσεις, τα αποτελέσματα και οι καινοτομίες που ενεργοποιούνται από τα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια» είναι πλήρως προσβάσιμα σε όσους δεν συμμετέχουν σε αυτές τις συμμαχίες, αποτιμώντας παράλληλα τις εμπειρίες άλλων διεθνών συνεργατικών πρωτοβουλιών.
41. Να διερευνήσουν από κοινού τα αναγκαία βήματα για να καταστεί δυνατό να δοκιμαστεί η χρήση μικροδιαπιστευτηρίων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ώστε να συμβάλει στη διεύρυνση των ευκαιριών μάθησης και στην ενίσχυση του ρόλου των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στη δια βίου μάθηση.
42. Να στηρίξουν τα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια», με σεβασμό της θεσμικής αυτονομίας τους, ώστε να δημιουργήσουν τις ικανότητες και τα κατάλληλα περιβάλλοντα για την προώθηση βιώσιμων σύγχρονων υποδομών και σταδιοδρομιών καθώς και ελκυστικών συνθηκών εργασίας, και να προωθήσουν την κυκλοφορία εγκεφάλων μεταξύ όλων των εταίρων.
43. Να δημιουργήσουν ισχυρότερες συνέργειες μεταξύ της διάστασης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης του ΕΕΑ, του ΕΧΕ και του ΕΗΕΑ. Τα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια» μπορούν να παίξουν καθοριστικό ρόλο ώστε να αναπτυχθούν σημαντικές γέφυρες με τις προσεγγίσεις τους στον τομέα της έρευνας και της μάθησης και διδασκαλίας με βάση υπαρκτές προκλήσεις.
44. Να εξετάσουν πιο βιώσιμα χρηματοδοτικά μέσα για τα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια», μεταξύ άλλων αξιοποιώντας συνέργειες μεταξύ περιφερειακών και εθνικών και ευρωπαϊκών συστημάτων, ώστε να είναι σε θέση να υλοποιήσουν τη φιλόδοξη στρατηγική τους, πράγμα που απαιτεί διαρθρωτικές και θεσμικές αλλαγές. Για την επίτευξη των φιλόδοξων στόχων της πρωτοβουλίας, θα απαιτηθεί η κατάλληλη για τον επιδιωκόμενο σκοπό χρηματοδότηση ανά συμμαχία, μεταξύ άλλων και για τις συμμαχίες που έχουν ήδη επιλεγεί, η οποία θα πρέπει να λαμβάνει παράλληλα υπόψη την ποικιλομορφία των μοντέλων συνεργασίας και την πολυμορφία στα εθνικά και περιφερειακά συστήματα χρηματοδότησης.
45. Να προωθήσουν την ανάπτυξη και τη χρήση καινοτόμων, αποτελεσματικών και συμπεριληπτικών πρακτικών μάθησης, διδασκαλίας, ανοικτής επιστήμης και ανοικτής εκπαίδευσης καθώς και απλουστευμένων διοικητικών διαδικασιών, με τη στήριξη των «ευρωπαϊκών πανεπιστημίων» στην ανάπτυξη και υλοποίηση στρατηγικών για ψηφιακές υποδομές και εργαλεία ΤΠ.
46. Να στηρίξουν τα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια» ώστε να πετύχουν το φιλόδοξο στόχο του 50 % μετακινούμενων σπουδαστών ⁽¹⁴⁾, με έμφαση σε ισόρροπα συστήματα φυσικής, εικονικής ή μεικτής κινητικότητας και στην κυκλοφορία εγκεφάλων, αναγνωρίζοντας ότι η φυσική κινητικότητα αποτελεί προτεραιότητα και δεν μπορεί να αντικατασταθεί από άλλες μορφές κινητικότητας, οι οποίες έχουν συμπληρωματικούς ρόλους.
47. Να διασφαλίσουν ότι η πρωτοβουλία βασίζεται στην ένταξη και την αριστεία, είναι ανοικτή σε όλα τα είδη ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και σε όλους τους σπουδαστές, τους εκπαιδευτικούς, το προσωπικό και τους ερευνητές, προωθώντας τη χρήση κοινών και μοιρασμένων υποδομών, εξοπλισμού και εγκαταστάσεων.
48. Να παρακολουθούν τακτικά και από κοινού ⁽¹⁵⁾ την πρόοδο των 41 συμμαχιών της πρωτοβουλίας για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια καθώς και πιθανών πρόσθετων συμμαχιών, σε στενή συνεργασία με τα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια» και όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, για να τεκμηριώνουν τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται και τον αντίκτυπο που έχουν στις εκπαιδευτικές και ερευνητικές διαστάσεις όπως και στην κοινωνία, και για να εντοπίζουν εμπόδια, ελλείψεις, προκλήσεις και πιθανές λύσεις, ώστε να διασφαλίζεται η ομαλή λειτουργία και υλοποίηση των διακρατικών δραστηριοτήτων τους.
49. Να διοργανώνουν συνεχείς ανταλλαγές μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, των κρατών μελών, των «ευρωπαϊκών πανεπιστημίων» και της ad hoc ομάδας που αποτελείται από εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη και άλλους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς, με σκοπό να παρακολουθούν την πρόοδο, να συζητούν και να αντιμετωπίζουν υφιστάμενα εμπόδια στη συνεργασία, να αναπτύσσουν λύσεις και να τις θέτουν σε εφαρμογή.
50. Να ενθαρρύνουν τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να ενστερνιστούν τον συνεχή μετασχηματισμό προκειμένου να αξιοποιήσουν στο έπακρο τις αποστολές τους που καλύπτουν την εκπαίδευση, την έρευνα, την καινοτομία και υπηρεσίες προς την κοινωνία στο πλαίσιο του ΕΕΑ και του ΕΧΕ σε πλήρη συνεργασία με τον ΕΗΕΑ.

⁽¹⁴⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2020). Οδηγός προγράμματος Erasmus+. Έκδοση 3 (2020): 25/08/2020, σ. 132, διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/default/files/erasmus_programme_guide_2020_v3_el.pdf

⁽¹⁵⁾ Κράτη μέλη, Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΓΔ ΕΑΚ και ΓΔ ΡΤΔ).

51. Να στηρίξουν μια βιώσιμη συνεργασία μεταξύ ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο που θα υλοποιεί τους στόχους τόσο του ΕΕΑ, όσο και του ΕΧΕ και του ΕΗΕΑ, και να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα των «ευρωπαϊκών πανεπιστημίων» στο διεθνές πλαίσιο και στον παγκόσμιο αγώνα δρόμου για την προσέλκυση και τη διατήρηση ταλέντων, καθώς και να διευκολύνουν τη σύνδεσή τους με τοπικά και περιφερειακά οικοσυστήματα.
52. Να στηρίξουν και να ενθαρρύνουν τα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια» να αυξήσουν τη συμμετοχή των φοιτητών και του προσωπικού στις συμμαχίες, η οποία είναι απαραίτητη για την επιτυχία, την ανάπτυξη και την υλοποίηση της πρωτοβουλίας, ιδίως συμπεριλαμβανόντάς τους στις αντίστοιχες δομές διακυβέρνησης.
53. Στο πλαίσιο του ΕΕΑ και με πλήρη σεβασμό των εθνικών και περιφερειακών συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, να καταρτίσουν σαφείς προτάσεις, αρχής γενομένης από το 2022, σε στενή συνεργασία με τις αρμόδιες εθνικές και περιφερειακές αρχές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ενδιαφερόμενους φορείς, ώστε να συμβάλουν, όπου απαιτείται, στην άρση των εμποδίων για τη συνεργασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο, διερευνώντας, για παράδειγμα, την ανάγκη και τη σκοπιμότητα κοινών ευρωπαϊκών πτυχίων στο πλαίσιο των συμμαχιών των «ευρωπαϊκών πανεπιστημίων» και προωθώντας περαιτέρω την ευρωπαϊκή συνεργασία ως προς τη διασφάλιση της ποιότητας και την αυτόματη αμοιβαία αναγνώριση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΚΑΙ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΠΛΗΡΩΣ ΥΠΟΨΗ ΤΗΝ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ:

54. Να ενημερώσει έως το τέλος του 2021 για τα κύρια αποτελέσματα της ενδιάμεσης επανεξέτασης των πρώτων συμμαχιών, με σκοπό την περαιτέρω ανάπτυξη των «ευρωπαϊκών πανεπιστημίων» και του πλήρους και φιλόδοξου δυναμικού τους.
55. Να στηρίξει την ανάπτυξη των «ευρωπαϊκών πανεπιστημίων» ως πεδίων δοκιμών για τη διαλειτουργικότητα και την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά ευρωπαϊκές πρακτικές έρευνας, διδασκαλίας και σταδιοδρομίας του προσωπικού, περιλαμβανομένης της δυνατότητας σταδιακής προσέγγισης προς κοινά συστήματα προσλήψεων που αποσκοπούν στην αποτελεσματική κυκλοφορία εγκεφάλων και στην ελεύθερη ροή γνώσεων σε ολόκληρη την Ευρώπη, επιδιώκοντας την αύξηση της ελκυστικότητας των ευρωπαϊκών ακαδημαϊκών και ερευνητικών σταδιοδρομιών, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της επικουρικότητας και την αυτονομία των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και την ανάγκη σεβασμού των διαφορών στα εθνικά και περιφερειακά συστήματα αγοράς εργασίας.
56. Να εκπονήσει κατευθυντήριες γραμμές για το πώς ενωσιακά προγράμματα, ταμεία και χρηματοδοτικά μέσα θα μπορούσαν, σύμφωνα με τους στόχους τους, να συμπληρώσουν τη στήριξη προς τα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια» και άλλους τύπους συμμαχιών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με απλουστευμένο και εξορθολογισμένο τρόπο, με υγιή προϋπολογισμό και για παρατεταμένη καθορισμένη περίοδο, προωθώντας παράλληλα σχετικές συνέργειες.
57. Να διατηρήσει τις επιτυχημένες από τη βάση, συμπεριληπτικές, βασισμένες στην αριστεία και γεωγραφικά ισορροπημένες προσεγγίσεις στο πρόγραμμα Erasmus+ 2021-2027, με τη στήριξη του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», παρέχοντας σε όλους τους τύπους ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, περιλαμβανομένων των διασυνοριακών συνεργασιών και άλλων διεθνών συνεργατικών πρωτοβουλιών, την ευκαιρία να αναπτύξουν φιλόδοξα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια», να δοκιμάσουν διάφορα μοντέλα συνεργασίας και να είναι θεματικώς ανοικτά.
58. Να ενθαρρύνει τα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια» να αξιοποιήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο πολιτικές και πρωτοβουλίες που τα στηρίζουν ώστε να γίνουν πιο καινοτόμα και επιχειρηματικά, όπως, για παράδειγμα, το πρόγραμμα HEInnovate και το InvestEU, και να προωθήσει συνεργασία με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», ώστε να εξασφαλιστούν συνέργειες και να αποφευχθεί η επικάλυψη των προσπαθειών.
59. Να στηρίξει προγράμματα ενεργητικών ανταλλαγών μεταξύ πανεπιστημίων και βιομηχανίας, καθώς η άμεση επαφή μεταξύ τους θα αποφέρει προστιθέμενη αξία και θα ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες της αγοράς εργασίας.
60. Να εξετάσει τη χρήση των υφιστάμενων επιγραμμικών πλατφορμών για την προώθηση και την υποστήριξη των «ευρωπαϊκών πανεπιστημίων» και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και εμπειριών.
61. Να συνεχίσει τη στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη και να ενημερώνει τακτικά το Συμβούλιο σχετικά με την πρόοδο της πρωτοβουλίας στη διαδικασία συνδημιουργίας και περαιτέρω ανάπτυξης των «ευρωπαϊκών πανεπιστημίων», ιδίως μέσω της επιτροπής του προγράμματος Erasmus+ και της επιτροπής του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», περιλαμβανομένης της σύνθεσης για τη διεύρυνση της συμμετοχής και την ενίσχυση του ΕΧΕ, καθώς και μέσω της ad hoc ομάδας εμπειρογνομώνων και του φόρουμ του ΕΧΕ για τη μετάβαση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πολιτικό πλαίσιο

1. Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με το νέο ευρωπαϊκό πρόγραμμα για την τριτοβάθμια εκπαίδευση (20 Νοεμβρίου 2017)
2. Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (14 Δεκεμβρίου 2017)
3. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με το σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση (17 Ιανουαρίου 2018)
4. Συμπεράσματα του Συμβουλίου με θέμα την προσέγγιση του οράματος για έναν ευρωπαϊκό χώρο εκπαίδευσης (22 Μαΐου 2018)
5. Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (28 Ιουνίου 2018)
6. Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την προαγωγή της αυτόματης αμοιβαίας αναγνώρισης των τίτλων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και των αποτελεσμάτων περιόδων μάθησης στο εξωτερικό (26 Νοεμβρίου 2018)
7. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Συντονισμένο σχέδιο για την τεχνητή νοημοσύνη» (7 Δεκεμβρίου 2018)
8. Συμπεράσματα του Συμβουλίου με τίτλο «Προς μια ολοένα και πιο βιώσιμη Ένωση έως το 2030» (9 Απριλίου 2019)
9. Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με το μέλλον μιας Ευρώπης ψηφιοποιημένης σε μεγάλο βαθμό μετά το 2020: «Τόνωση της ψηφιακής και οικονομικής ανταγωνιστικότητας σε ολόκληρη την Ένωση και της ψηφιακής συνοχής» (7 Ιουνίου 2019)
10. Ευρωπαϊκό Συμβούλιο: Νέο στρατηγικό θεματολόγιο 2019-2024 (20 Ιουνίου 2019)
11. Συμπεράσματα του Συμβουλίου ως προς «τον βασικό ρόλο των πολιτικών για τη δια βίου μάθηση στην ενδυνάμωση των κοινωνιών για την διαχείριση της τεχνολογικής και της πράσινης μετάβασης προς όφελος της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης» (8 Νοεμβρίου 2019)
12. Ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με την περαιτέρω ανάπτυξη του ευρωπαϊκού χώρου εκπαίδευσης για τη στήριξη συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με προσανατολισμό στο μέλλον (8 Νοεμβρίου 2019)
13. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία» (11 Δεκεμβρίου 2019)
14. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Μια ισχυρή κοινωνική Ευρώπη για δίκαιες μεταβάσεις» (14 Ιανουαρίου 2020)
15. Ψήφισμα του Συμβουλίου για την εκπαίδευση και την κατάρτιση στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου: εξασφάλιση εμπειροστατωμένων συζητήσεων για μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις
16. Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση της κρίσης της νόσου COVID-19 στην εκπαίδευση και την κατάρτιση (16 Ιουνίου 2020)
17. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Ευρωπαϊκό θεματολόγιο δεξιοτήτων για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα» (1η Ιουλίου 2020)
18. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με το σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση - Επαναπροσδιορίζοντας την εκπαίδευση και την κατάρτιση για την ψηφιακή εποχή (30 Σεπτεμβρίου 2020)

19. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης έως το 2025 (30 Σεπτεμβρίου 2020)
  20. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Ένας νέος ΕΧΕ για την έρευνα και την καινοτομία» (1η Οκτωβρίου 2020)
  21. Ανακοινωθέν της Ρώμης που εγκρίθηκε κατά την υπουργική διάσκεψη του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (19 Νοεμβρίου 2020)
  22. Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ψηφιακή εκπαίδευση στις κοινωνίες γνώσης της Ευρώπης (24 Νοεμβρίου 2020)
  23. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών - Σχέδιο δράσης για την ενσωμάτωση και την ένταξη για την περίοδο 2021-2027 (24 Νοεμβρίου 2020)
  24. Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τον Νέο Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας (1η Δεκεμβρίου 2020)
  25. Ψήφισμα του Συμβουλίου περί στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με στόχο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και πέραν αυτού (2021-2030) (18 Φεβρουαρίου 2021)
  26. Συμπεράσματα του Συμβουλίου με θέμα την Εμβάθυνση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας: Ελκυστικές και βιώσιμες σταδιοδρομίες και συνθήκες εργασίας για τους ερευνητές και υλοποίηση της κυκλοφορίας εγκεφάλων (28 Μαΐου 2021).
-